

ibi ē redire cogor ad seculū et p̄ q̄ r̄ndit filij.
In terra tua est q̄ t̄cito iuuenes moriunt̄ si
cut senes. Iuuenis igit̄ licet sim mori timeo.
vitā p̄dere eternā. Cui p̄ nolo fili. q̄ ad secu
lum redeas et me sequaris. s̄ ego sequar te. et
vitam eternam possideam.

Feria secunda post Reminiscere

Et ego vado et que

retis me. et in p̄cto v̄to moriemini.
Job. viij. **U**bi dicit q̄ inter alia viciū
ingrati tudinis pessimū ē. Cū Seneca in li.
de beneficijs. nullū b̄ficiū dandū est negli
gēti. imo b̄ficiū datū auferendū ē. Cū ca
nō et leges dictāt extra de dona. c. vlt. xij. q. ij
octaua discussio. et de reuocādis donatio
nibus. l. vl. q̄ ingratū p̄nt priuari gr̄a sibi con
cessa. puta si ex ingrati tudine iniuriā dona
tori iniiciendo violentas manū aut atrocē in
iuriā intulerint vulnerando fustibus ceden
do vel graue damnū reꝝ suarū. vel piculū vi
te inferre p̄sumperint. vel si cōditionē apposi
tā nō impleuerint. h̄c accidit casus q̄ quidā
ep̄s abbat̄i sancti Ansberti magna et pingua
beneficia cōtulit. tali iuramento et fide. vt do
mino suo ep̄o fideliter seruiret. qui p̄ faciens
cōquestū ē d̄no honozio pape. de ip̄ius abba
tis iniuria. mandat papa. ex quo iste ingratū
fuit p̄ ep̄m suū a quo bona beneficia habuit.
q̄ ab ecclia sua et beneficijs p̄p̄mo absceda
tur. Sic ad. p̄positū q̄ d̄ns de⁹ donator om
nium bonorū p̄plo iudaico quasi p̄plo electo et
dilecto multa p̄tulit b̄ficiā et gr̄as. puta ele
ctionis in peculiare p̄lm. p̄tectionis p̄ aduer
sariū. cibatiōis in deserto et eductiōis de egi
pto ipsi t̄n semp vt ingratū nō cessantes atro
ces iniurias ei inferre. beneficiorū obliuione
idolorū adoratione. et tandē filij sui mortifica
tione. merito omnibus gratijs sunt priuari et
ad morte eternā iudicari. quā mortē christ⁹
eis p̄dixit et causaz notauit di. **E**go vado. et c.

Querit̄ an iudei qui vt cōiter moriuntur
in sua p̄fidia debeat sustinere et defendere san
cta mater ecclia. et videt̄ q̄ nō. Job. xv. Si
quis in me nō manserit. mittet̄ foras sic pal
mes et arefcet. et colligent̄ eū et in ignē mittent
et ardet. Itē p̄m leges. oēs herenci sunt te ci
uitatib⁹ expellendi et vltimo supplicio traden
di. nec aliquid loco eis relinquendū ē. q̄ et
am ip̄is elementis p̄ eos fit iniuria. C. de he

reticis. l. arriani. et q̄ de hereticis d̄t. etiā de
iudeis tenendū ē. q̄ vbi par ē rō. par d̄z esse
iudiciū. xxxij. q. i. apud. et ff. ad. l. aquilia. ad
illud. Cōm mater ecclia. nō est m̄ seueritatis
sed pietatis. et ideo d̄z potius expectare iude
orū p̄uersionē q̄ festinare ad eorū d̄nationē
xlv. di. qui sincera. Dico q̄ m̄ ecclia que est
mater misericōdie et pietatis nullū refugientē de
spicit. sed om̄s ad p̄tectionis gremiū clement̄
suscipit et p̄uersionē eorū expectat. Sed q̄ iu
deos nolentes p̄fidia redire ad gremiū m̄is
ecclie sustinet et nō hereticos est triplici d̄cā.

Primo in penā d̄nationis sue. viuunt em̄ in
dei in grauissima miseratione subiectione mi
serabili seruitute. et multiplici erūna et miseria
in penā et vindictā et hec durabit donec sciat̄
et cognoscāt q̄ de⁹ d̄nabit̄. Jacob et finū ei⁹
quib⁹ p̄uertant̄ ad respas. i. cognitiōne veri
luminis et xpi. Cū vt habet̄ extra de iudeis
p̄suluit in glo. i. Costantinus impator. p̄pter
mortē xpi subiecit iudeos huic miserabili ser
uituti et eccliam ad honorē dei multis liberta
tibus totauit. **S**ecundo nememoria sancto
rū pat̄ et sp̄aliter passionis xpi extingueret̄
vt q̄n oculis eos inspiciamus et adhuc eorum
maliciā videmus et p̄naciā cogitem⁹ q̄ ipsi
sunt quorū p̄res sancti abraā. ysaac et iacob et
alii. p̄p̄ete ex eorū genere xpm filiū dei icarnā
dum. crucifigendū et moriendū. figuris et au
ctoritatibus. p̄nunciauerūt et quorū p̄decesso
res xpo mortem intulerunt. Tertū ne pactū
dei irriter. nā Moyses dixit iudeis. vt habet̄
Deut. iij. Qd̄ si patrātes malū corā domi
no deo v̄to. vt eū ad iracūdiam. puocetis. te
stes inuoco celū et terrā cito pituros vos de
terra quā trāsito iordane possessuri estis. nō
inhabitabit̄ in ea longo. sed delebit vos do
minus atq̄ disperdet in om̄s gentes et rema
nebit̄ pauci in nationib⁹. ad quas vos d̄ns
ducturus est. et sequit̄. nō t̄n dimittet te. nec
delebit te oīno. **S**ed dicit̄ ex q̄ nolunt cō
uerti sed in p̄fidia p̄manere. an sint cogēdi ad
fidē ne moriant̄ in p̄ctis eorū. Dicendū q̄ nō
sunt cōpellendi. q̄ p̄m aplm coacta seruitia
deo nō placent. Cū. xlv. di. de iudeis sic d̄t.
De iudeis aut̄ precepit sancta synodus. ne
mini deinceps ad credendū vim inferre. cui
em̄ deus vult miseret̄ et quē vult indurat. nō
em̄ tales inuiti saluandi sunt. quia nullus in
uitus fit bonus. sed volens. Sicut enim bō

scz adā ppria arbitrij volūate serpenti obedi-
ens p̄it. sic vocāte se gr̄a dei pprie mentis cō-
uersione quisq̄ credendo saluat̄ ḡ nō vi. sed
libera arbitrij volūate ⁊ facultate. vt puertā
tur suadendi sunt. ⁊ nō vllō mō īpellendi. de
bēt em̄ auctoritatib⁹ rōnibus ⁊ blandimētis
s. p̄missionib⁹ ⁊ munerib⁹ ad fidem puocari
Quid de pueris iudeoz ⁊ alioz infide-
lium. an inuitis pentibus sint baptizadi. Re-
spōdet. s. t̄ho. q̄ simplr nō licet puulos eozū
īp̄is inuitis baptizare. sed q̄n ad ānos discre-
tionis pueniunt p̄nt̄ fidē suscipere. etiā pentib⁹
inuitis. Dicit etiā ibidē doctor. q̄ p̄suetudo
maximā h̄z auctoritatē. q̄ semp est in omnib⁹
imitanda. hoc autē ecclie vsus nunq̄m habuit.
q̄ iudeoz filij inuitis pentib⁹ baptizarent̄ q̄
q̄ aliqui fuerint p̄ncipes potentissimi quib⁹
familiares fuerūt sanctissimi ep̄i. vt siluester
p̄stantino ambro. theodosio. qui nullo mō hec
p̄misissent ab eis impetrare. si hoc eēt p̄sonū
rōnis. Et iō piculosū videt̄ hāc assertionē de
nono inducere. vt iudeoz puuli inuitis pen-
tibus baptizarent̄ p̄pter duo. p̄mo p̄pter
piculū fidei. q̄ baptizamus an̄ vlu rōnis de fa-
cili ad p̄suasione pentū puertēt. Secdo quia
filius an̄ annos discretionis. s̄m naturalē in-
stinā d̄z eē sub cura pentū. hec t̄ho. in quadā
questione de q̄dlibet. r̄c. **Q**uantū ad ex-
posicione lēgalem ⁊ p̄tinuacionē euāgelij ē no-
tandū q̄ sancta mē ecclia sollicitā curā h̄ns de
filijs suis p̄istud sacz tempus eos a malis re-
trahendo. ⁊ p̄fectū virtutis puocando aliqui
obsecrat. vt puocet. aliqui munera promittit
vt alliciat. aliqui penas p̄minat vt timorē in-
cutiat. Et iō sicut heri p̄misit munera b̄m̄-
dinis vt alliciat. sic hodie minat̄ mala vt ti-
morē incutiat. ⁊ s̄m h̄ tres sunt p̄tes euāgelij
In prima ponitur dura p̄minatio ibi In pec-
cato vestro. r̄c.

In secūda stricta christi examinatio ibi **V**ul-
ta habeo vobis loqui. r̄c.

In tertia determinata christi passio ibi. **S**i
exaltatus fuero. r̄c.

Quantū ad primam

p̄tē est notādū. q̄ cū mali ⁊ obstinati vt pluri-
mū retrahant̄ a malis opib⁹ cōminatiōe ma-
gis q̄ p̄missione. plus timore q̄ amore. Nō
x̄ps coḡscens phariseos obstinatos in malis
cjs. cū nollēt suis rōnibus assentire. nec pro-

missiones aduertere. terret eos cōminatiōe
di. **E**go vado. s. voluntarie p̄ passionē ⁊ mor-
tem ad p̄tem. ⁊ querens me. s. post mortē in
v̄ra destructione ad liberationē. sed p̄pter in-
credulitatem ⁊ obstinationē in pctō obstina-
tionis moriemini. **M**oraliter est notandū
q̄ inter oia delectatio maxime ihoiem trahit
siue ad bonū siue ad malū. ita fornter etiā q̄n
q̄ ligat ad delectabile. q̄ nec cōminatiōe nec
p̄missione solui possit. sicut p̄z in filio capto.
Et iō p̄hs docet. ij. et̄hi. ca. vij. q̄ a delectati-
onibus ⁊ delectabilib⁹ maxime ē cauendum
⁊ q̄ debemus nos ad ea habere. sic senes ple-
bis troiane se habuerūt ad belenā. qui visis
malis ciuitati iminere p̄pter eā. iudicauerunt
eā esse abijciendā. Sic etiā cōsideranda ē de-
lectatio an sit bona vel mala. si bona tenenda
est. si mala anteq̄ illaqueat ⁊ ad mortē indu-
cat abijcienda. **C**ū delectatio siue cōcupia ē
ḡniale vitū a q̄oia mala oriunt̄. Trahit em̄.
Quosdā ad p̄sumptionem per excessum.
Quosdā ad desperationem per defectum.
Quosdā ad dilectiōem p̄ directū. Dico pri-
mo q̄ delectatio siue p̄cupia q̄sdā trahit p̄ ex-
cessū ad p̄sumptionē. ⁊ ad mortem eternā. Itē la-
cū aliquis in suis factis nimū delectat̄ acqui-
rit spem imoderatā alicuius boni possibilis.
Et hoc pōt fieri duplx. Aut p̄ ppriā virtutē
q̄ de ppria virtute tm̄ cōfidit. q̄ nimū exce-
dit ppriā facultatē. Sic quidā p̄sumūt loqui
⁊ fabulari de magna sc̄ia ⁊ nouis inuentiōib⁹
p̄ferentes se p̄decessoribus suis. ad hāc spe-
ciē p̄suptiōis vt posse referre illud eccl. xxij.
Audi tacens sil ⁊ querens ⁊ in medio magna-
toz loqui nō p̄sumas. Aliqui p̄sumūt de pro-
p̄ijs virib⁹ sicut holofemes p̄ iudeos. q̄ tm̄
p̄fusus p̄ mulierē mort⁹ est. N̄ quem iudith
orauit ad d̄m̄ dicens. D̄ne de⁹ celi ⁊ terre
inmere supbiā illoz. ⁊ respice ad n̄am h̄uilit̄-
tatē. ⁊ ostēde q̄ nō derelinquis p̄sumentes de
te. ⁊ p̄sumentes de se ⁊ de sua virtute gl̄ian-
tes h̄uiliās. iudith. vi. **I**sto modo iuuenes ⁊
ebzj multa p̄sumūt ⁊ sūt magne spei. sic dic̄
aref. ij. reth. Cuius est rō triplex s̄m tres cō-
ditiōes īp̄ius obiecti spei. Obiectū em̄ spei est
bonū arduū ⁊ possibile. Quia autē iuuenes ⁊
adolescentes multū putāt se h̄ē de futuro ⁊
paz h̄nt de p̄terito. memoria autē ē preteriti.
spes vero futuri. Nō multum h̄nt de spe ⁊ de
possibili. ⁊ paz de re ⁊ de actu. **C**ū h̄c materia

B

C

b

prima dicitur esse in potentia ad omnes formas. et
 quanto magis actuat. tanto plus perdit de potentia/
 litate. Ita adolescens siue iuuenis. dum est in
 adolescentia et in potentia ad omnem actum et sta-
 tum potest esse sacerdos episcopus papa. sed cum creuerit
 modicum vir sufficit portare equam benedictam.
 Secunda causa est caliditas nature. hinc enim copiam
 caloris et spirituum. et ideo cor in eis ampliat. Ex
 ampliatione autem cordis homo tendit in ardua. unde
 psalmus. via mandatorum tuorum cucurri cum. et cetera. Tertia
 est inexperience. illi qui nondum passi sunt diffi-
 cultates et resistencias in facis suis. audaces
 sunt ad temptandum omnia. Illi vero qui iam frequen-
 ter sustinuerunt resistencias in conatibus. non de
 facili ea temptant. Et hec est causa quare iuuenes
 non debent fieri duces bellicorum. sic dicitur. iij. topi-
 corum. nemo iuuenes eligit in duces. eo quod non
 consueverunt esse prudentes. Alii presumunt de
 perfectione. qui adhuc sunt in inchoatione. quibus
 cumque aliquis profecerit semper reputare se debet
 incipientem. eccles. xvij. Cum presumauerit homo tunc
 incipit gregem in mora. et lesit mens per torpore
 veterascere. qui semper studet per desiderium incho-
 are. Idem. Si in bonis inchoatis nolumus
 latescere. valde necesse est. ut semper ea credamus
 nos inchoare. Unde dixit quidam presbiter cuidam fra-
 tri dicenti. Ego mortuus sum mundo. et si tu mor-
 tuus es ait presbiter. diabolus tamen mortuus non est.
 Alio modo potest quis tendere in aliquod bonum ut
 possibile per virtutem et misericordiam diuinam. quod
 non est possibile. sic cum aliquis se sperat veniam
 obtinere sine penitentia. vel gloriam sine meritis. que
 presumptio proprie est species peccati in spiritum sanctum
 quia per hominum presumptionem tollit et premit adiu-
 torium spiritus sancti. per quod homo reuocatur a peccato. Et
 hi licet querant iesum. tamen moriuntur in suis peccatis.
 Sed ut quod presumptio non sit peccatum causans ho-
 mini mortem. Nam illud quod est peccatum causans
 mortem non excusat a peccato. sed presumptio excu-
 sat a peccato. Dicit enim magister. xij. di. secundi li. sen-
 tentie. quod ad amicum peccauit. quia sub spe venie pec-
 cauit. quod videtur ad presumptionem per-
 tinere. Respondet sanctus thomas. in secunda secunde
 quod peccare cum proposito perseverandi in peccato sub
 spe venie. ad presumptionem pertinet et hoc non dimi-
 nuit sed auget peccatum. Peccare autem sub spe ve-
 nie quicquid percipiende cum proposito abstinendi a
 peccato et penitendi. hoc non est presumptio. sed hoc
 peccatum diminuit. quia per hoc videtur habere non tantam
 minorem firmitatem ad peccandum. Dico secundo quod

delectatio quosdam trahit ad desperationem. nam
 quoniam affectus alicuius amore inficit alicuius rei
 corporalis. ut puta. mulieris. vestis ornatu. glo-
 rie. honoris. curiositatis. et homini. tunc homo fa-
 stidit bona spiritualia. sic est predicatio. confessio pe-
 nitentia. orare. frequentare ecclesiam. nec homini
 reputat valere. nec sapiunt talia tandem quicquid
 postea ea non estimet possibile sibi adipisci nec
 per se nec per alium. Unde diffidit de se quod non possit
 penitere et satisfacere sufficienter de malis suis
 et diffidit de misericordia dei. quod eum iuuare non pos-
 sit. et ita desperat. quod est etiam peccatum in spiritu
 sancto et maximum in quo multi homines moriuntur. Unde
 super illud. puer. xxiij. Si desperaueris lapsus
 in die angustie minuet fortitudo tua. dicit gra-
 uis est execrabilis desperatio qua quilibet in ge-
 neralibus huius vite laboribus et quod peius est in fi-
 dei certamine perdidit constantiam. Et isidorus. in li. de
 sum. bo. perpetrare flagitium aliquid mors est anime.
 sed desperatio est descendere in infernum.

Sic desperauit cayn fratricida qui dixit ma-
 ior est iniustitia mea quam ut veniam merear. Gen.
 iij. Dis datur hec doctrina quod considerare debet
 quod dei misericordia excedit magnitudinem. multi-
 tudinem et longitudinem omnium peccatorum. Unde auctor
 de spiritu. c. iij. nemo de dei misericordia diffidat quia
 maior est eius misericordia. quam sit peccatoris miseria.
 Et quisquis ad deum toto corde clamauerit ex-
 audit illum quia misericors est. Et ideo cum david
 grauissime peccasset in adulterio et homicidio.
 postquam dixit domino peccavi. dixit ei propheta na-
 than. dominus exaudiuit et abstulit a te peccatum tuum
 ij. reg. xij. Et ideo psalmus. dicit laudando eius miseri-
 cordiam. Quauis dominus iniuectis. et misere. eius
 super omnia opera eius. Accidit in diocesi norwicen-
 si duos esse socios. unum multis malis implica-
 tis et alter deuotus. Valis dum frequenter a bo-
 no socio culparet vitam emendare. socium suum
 deridens misericordiam dei tantam esse asseruit quod sal-
 tem in fine mortis sibi sufficeret. Miser tan-
 dem ille occulto dei iudicio infirmari permittitur.
 Sed socius bonus de salute eius desitans. languen-
 tem ad confessionem et penitentiam induxit. rogans eum
 ut dei misericordiam recordaretur. de qua san-
 ctus multum
 presumebat. sed diabolus qui eum usque in finem per-
 sumere docuerat in ipso fine docuit desperare.
 Nocte vero mortis ipsius visio talis socio bo-
 no monstrata est. Vidit iesus indutum clamide
 coccinea spinis caput coronatum. manibus pedi-
 busque sanguine vulnere irrigatum. et in sinistra

manu crucē tenentē. rubro vulnere lateris cū humero denudato. corā lecto socij infirmantis a stare. et sic sibi blādis verbis dicere. **E**cce inquit. qualē p tui amore ptuli passionem cerne caput meū spinosū. vide corpus totum sanguine cruentatū. et lateris apturā aduerte q̄ et quanta sustinui ppter te. pete igit̄ misericordiā meā magnā. et licet ingratis sis. et eaz nō merueris tū tibi pcedā veniā delictorum. **A**d hec ille de mane plen⁹ dixit. **S**cio inq̄. dñe misericordiā tuā magnā. et scio nihilomin⁹ q̄ iusticia tua non est frustra. **E**n̄ licet ad me saluandū fortassis tua misericordiā te inclinet. nequaquā iusticia tua hoc pmitteret. et iō meritis meis paucis et nullis de tua iusticia saluari nō possum. **E**t fons misericordiē adiūxit clemē. immo inquit. instans pete misericordiā meā. qz h̄ iustus sum. tū in opibus meis nulli ē misericordiā postponēda. **I**lle miser incepit denno p̄ misericordiā dei disputare. asserens se d̄ iusticia p̄denatū. nec velle misericordiā petere vllō sensu. **R**ecipit igit̄ saluator sue pietatis repulsā et volenti dānari. iuste vultus est in semitiam. acceptaqz manu dextra vt socio dormiente apparuit in vulnere lateris imerlam. et cruore repletā extraxit p̄iectoqz sanguine ī faciē morientis. dixit. **E**cce inquit miserime sanguis meus in die vltionis ē signū p̄ te mōstrādūz q̄ h̄e potueras misericordiā et illā respūisti. socius insup ex visione terribili stupefactus volens currere ad infirmū sociū visionē hāc narrare. faciē vultū ad pietē inuenit et totū corp⁹ rigidū et extensūz faciēqz vndiqz recenti sanguine cruentatā. quā nec aqua frigida nec calida abluerē poterat in signū sue dānationis. **D**ixi tertio q̄ delectano quosdā trahit per directū et p̄ mediū virtutū ad dilectionē dei. hi em̄ relicis extremis. scz vitioz seu rez tpa liū. solū p̄ mediū et in medio virtutū q̄runt iesum et salutē et inueniūt et mortē euadūt eternā. **E**n̄ h̄ere. **xix.** **C**ū quesieritis me in toto corde v̄ro inueniara vobis. **E**t notanter dic̄ in toto corde. qz si alia a deo. sicut sunt terrena trāsitoria. et pctā diligam⁹. deum toto corde nō querim⁹ nec eū p̄ p̄ns inuenimus. **E**n̄ ambro. in li. de fuga seculi. et recitat in decretis. **xij. q. i.** **C**ui portio dei ē. nihil d̄ curare. nisi deū h̄ere. **P**z dicis in mundo nihil aliud diligo nisi xpm. quē toto corde h̄ere desidero quōqz absentē ppendo. **D**ico q̄ iesus dilect⁹

tū se quōqz subtrahit a te. ppter tria. **P**rimo vt tu cognoscas tuā fragilitatē q̄s sis a te. et quid a deo. **I**n h̄o quōqz credit se talia h̄ere a p̄pria natura sicut sanctitatē pulcritudinē. cōtinentiā. fortitudinē. deuotionem et h̄mōi cōsilia. q̄ tū nō h̄z a natura sed tū a diuina grā. **E**n̄ ap̄ls phil. **iiij.** **O**mnia possū in eo q̄ me confortat. **S**equit̄ ex hoc q̄ nullus d̄z se de his iactare ex spūali supbia. sed se hūiliare. et ne amittat timere. **S**cdo se subtrahit dilect⁹ a te ne eius p̄ntiaz sentias. vt probet tuā fidelitatē an ppter recessū istū occultū. velis eum dimittere et licentiare et aliū amatozē in cor tuū accipe. **Q**uia in infideli corde absentia a mari generat obliuionem. **E**n̄ vulgariter d̄ ab augen ab h̄cten. **T**ertio vt ardentius q̄ras eum **B**ern. **O**ccultat se de⁹ vt ardēt⁹ q̄rat q̄situs cū gaudio inueniat. inuenit⁹ cū solitudine teneat. **E**n̄ spōsa salomonis in absentia salo. amore ardens surrexit et diligēt q̄sinit p̄ vicos et plateas dilectū. et d̄z eū inuenit. dixit teneā eū nec dimittā. **S**ic sponsa xpi d̄z surgere p̄ amorem ab oibus trāsitorijs. et in omnib⁹ solū xpm diligenter querere et inuentum cum solitudine tenere. ne eum per consensum mali amittat.

Secūda pars in qua

notat̄ xpi stricta examinatio fienda in futuro quā xps iudicis p̄minat⁹ est d̄. **M**ulta habeo et c. **H**oraliter sic lingua infecta malo hūore febrili nō pōt recte et bñ iudicare de cibo et potu. sic p̄z in febricitantib⁹. q̄ dulcia amara et ecōuerso iudicāt. **H**ic qui infectus est malicia. et errore alicui⁹ vitij. alium iudicare recte nō pōt. nec etiā d̄z alium iudicare. iuxta illud ambro. qd̄ etiā al̄ in cañ. **iiij. q. viij.** **I**udicet ille de alterius errore qui nō h̄z qd̄ in se condemnet. et c. **Exo. xxiij.** **N**ō sequeris turbam ad faciendū malū nec in iudiciū plurimoz ac quiesces sine. vt a vero denies. xps igit̄ iust⁹ et innocens qui iuxta dictū petri pctm̄ nō fec̄ nec inuenit⁹ est dolus in ore eius. potuit iudeos pctōres iudicare. et eos de pctis corrigere qz vt habet̄ extra de here. c. qui alium. **Q**d̄ qui aliū ab errore nō reuocat. seipm̄ errare de monstrat. **M**e igit̄ errare argueret iudicauit errores iudeoz. **H**ic etiā post finē mundi in generali iudicio iudicabit errores hominū scz qui p̄sistūt in

b

f

Feria secunda

Cordis cogitatione.

Oris locutione.

Operis omissione

Primo enim iudicabit cogitationes cordis. iuxta illud ps. Ipse scrutans corda et renes. non enim erit aliqua cogitatio hominis sine divina voluntate. quam ipse non videat et clare intueatur. nam sicut in speculo clara omnia relucunt ita in clara divina essentia omnia relucebunt cogitata tua. siue bona siue mala. Unde recitatur quod in ciuitate carthaginensi. speculum erat quoddam in quo omnes ad illud venientes poterant videri. et maxime cum ibi malefactores essent. et tunc melius apparebat. Sic in iudicio extremo apparebit speculum divinitatis. scilicet essentia divina in qua idealiter relucebunt omnia cogitata bona et mala. et specialiter tunc mala nostra apparebunt ad ultionem et punitionem. Unde sap. i. Qui loquitur iniqua non potest latere nec perturbabit illum corripuens iudicium in cogitationibus enim impij interrogatio erit. Sed quare an mala nostra reluceant in essentia divina. sicut bona. Et videtur quod non. quia in essentia divina relucunt. et quod deus in essentia sua recognoscit sunt ibi. sed mala nostra non sunt in essentia divina. nec per essentiam nec per similitudinem. Contra deus est iustus iudex. et punit peccatores propter mala cognita. igitur videtur quod deus de media villa super magistrum. in. iij. suo dis. xxxvi. Sed si deus approbando mala non novit. certissime tamen novit intendere ea. Unde iob ad deum loquens. c. vi. Dic mihi nulla te latet cogitatio. nec tantum intendebat ibi de bona. sed etiam de mala. quia tamen malum sub ratione mali quam malum est privatio est. igitur ideam non habet in deo sed cognoscit per ideam boni sicut tenebra per cognitionem lucis. ut vult aug. d. di. no. c. vij. dicens. Lux sine camera in seipsa tenebrarum cognitionem pambivum non aliter videns tenebras quam a lumine. Et ideo quod dicitur in oppositum quod malum non est in deo. etc. dicit rich. quod quibus malicia non sit in deo. nec per essentiam nec per similitudinem. propria. tamen similitudo bonitatis sibi opposita per quam cognoscit est in deo. Secundo dominus iudicabit locutiones oris. Nam nihil erit locutum sine divina voluntate de qua homines non opteat redderentem. Et hoc est quod ipse dominus dicit math. xij. Dico autem vobis quod omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicii. Et vobis tuis iustificaberis. et ex verbis tuis condemnaberis. Considera igitur o peccator qualem rationem reddere poteris de multis

Post Reminiscere

vobis otiosis. vanis et scurrilibus. detractionibus et blasphemis. etc. De quibus omnibus graviter punieris. et ergo ad exhortationem ps. plumbum de lingua tua a malo. et la. ma ne lo. co. Nam natura lingua in custodia posuit in eo quod quasi duplici muro clauditur osseo et carneo. ad ostendendum quod summa custodia habenda est. et ante quod opus suum exerceat quod duplex examinatio prece dere debeat. Primo enim debet considerare an sit licitum. Secundo an sit expediens. Et ille sunt due vie per quas sermo transire debet. de quibus in ps. Dixi custodiam vias meas. ut non delinquam in lingua mea. posui ori meo custodiam etc. Unde abbas paphus sic narrat in li. ix. historie tripliciter cum esset sine levis. accessit ad quendam et addisceret. et cum venisset ad istum versum. Dixi custodiam vias meas etc. dixit se satis didicisse. nec oportet ulterius addiscere si illam lectionem posset bene scire. Unde ecci. xxxv. Beatus vir qui bitat cum muliere sensata. et qui lingua sua non est lapsus. et ideo bene insensatus est et miser. qui nimium linguam relaxat ad verba inania. sicut dicitur qui hac de causa iusto dei iudicio in lingua cruciabat in flammis infernalibus. luc. xv. Tertio dominus iudicabit omnia opera nostra tam premissa quam omnia que omnia manifesta erunt ante eum. ante quod finiam proferat sine peccatorem. Sic enim iudex ordinarius dictare finiam non debet sine reum. nisi convictus fuerit per legitima documenta. aut per evidentiā facti. aut per confessionem propriam. aut testes aut instrumenta ut de extra de pss. ecclesia sancte Sic iudex christus sine nullum dabit finiam damnationis. nisi per evidentiā peccatorum. et per propriam confessionem peccatorum peccator ostendat que omnia in tua conscientia quasi instrumento notificabunt in conspectu iudicis. et omnium aliorum hominum. licet antea fuerint occulta. luc. xij. Sed in tenebris dixistis in lumine dicet. Huius exemplum habemus de david. qui tam adulterium quam homicidium occultissime perpetravit cum bersabee uxore urie et uria. et statim postea misit dominus ad eum nathan dicens. Tu fecisti abscondite. ego vero faciam verbum istud in conspectu omnis israel et in conspectu solis. et sic per penam manifestam declarabo culpam tuam. Et sic per penam manifestam detegit quicquid peccator. Sed quocumque sit in presenti. saltem in iudicio non potest latere. Unde ans. in suis meditationibus latere est impossibile apparere intollerabile. Sed dubitat an peccata per penitentiam adonata sint etiam in iudicio revelanda. et

videt qd nō. qz qd tectū est videri nō potest. sed pctā p penitentiā cōdonata sūt tecta. sicut dicit glo. super illud ps. **B**eati quoz remisse sunt iniquitates. zc. In oppositū est glo. sup illud. i. cor. iij. **M**anifestabit cōsilia cordiū glo. dicit qd gesta z cogitata bona z mala. tūc nota erūt omnibus. **I**te beati. tractans illud idē verbū dicit. **C**unctaqz cūctoz cunctis archana patebūt. **A**d hoc p cordāt omīs doct. sancte ecclie. qd omnia tā bona qz mala nota erūt omnibus. **E**t rō est ad manifestā liberati onē diuini iudiciū declarandā. qz ostensio maloꝝ in bonis ē ad manifestationē diuine misericordie pꝛi ipense. **S**icut si rex misisset tibi centū lib. p vno obulo. nōne si gratus esses narrares bñficiū regis omnibus amicis tuis dicens eis. regiamini regi p me in tāto te nebar z p tanto mihi remisit. **C**odē autē mō p pctō mortali merebaris penā eternam. z remisit tibi p pena tpali. q nullā cōpationē ad penā eternā hz multo magis illud beneficiū debes velle manifestari. **D**ñsio vero bonozū ad manifestationē iusticie vt videat q nullū bonū manet irremuneratū. z ecōuerso in malis erit oñsio maloꝝ ad manifestationē diuine iusticie tunc pmiānis. oñsio bonozū ad manifestationē diuine misericordie pcentis z pmiānis. **D**ectū oñsio nec cedit in infamiā vel recūdiā. sed ad grāz actionem in bonis. z ad dei glām saluantis z liberānis. **U**ñ. ij. cor. v. **D**ñs em̄ nos manifestare oportet ante tribunal xp̄i. vt reddat vnicuiqz pꝛia corpis p ut gessit. siue bonū siue malū. **A**d arg. dōm. qd pctā dicunt tecta quo ad erubescentiā nō quo ad sciam. qz tū ad punitionē. nō qz tū ad cognitionē. **U**ñ ex q̄ qlibet sanct⁹ gaudebit de liberatione tua a pctō magna materia gaudij a beatis subtraheret. si ignorarent grām tibi factā. **E**t ergo deus sic pōt facere ignē apꝛoximari cōbustibili sine cōbustiōe z suspēdere causalitates rez qñ vult. **S**ic pōt facere notitiā pctōꝝ moꝝ in singulis. z qd tū idem scias sine erubescentiā z alij sine scandalo vel vituperio.

Tertia pars in qua

xps iudeis declarauit suam passionē per eos in cruce inferendam dicens. **C**ū exaltauerit filiiū hominis scz in cruce. visa glā mea. quā supple oñdam resurgendo. aicendendo. tunc

cognoscetis qd ego sū xps. i. messias vobis ex lege pmissus. tūc aliq ex vobis in me credēt cognoscentes qd ego sū fili⁹ dei. quia me ipso nihil facio. sed sic docuit me pē qui vtrax est sic facio. **M**oraliter in hac pte instruumur qualiter hō rōnem suā exaltare z eleuare dz ad cognitionem occultoz supnaturalium ab istis sensibilib⁹. **E**st nāqz magna dñia in hōminem scientē z sapientem. z boiem ignarū z ignorātem. qz sciens z intelligens puenienter z pꝛie dē hō. cū sibi ppetat. pꝛie diffinitio hominis q̄ est animal rōnale. i. animal qd vñt rōne. ignorās autē z solū sensualit̄ viues vt brutū nō dē pꝛie rōnale. sed sensitivū. qz solū sensibilibus vt alia irrōnabilia vñt z dē pꝛie brutū. qz caret rōne. dz ḡ filius hominis ad hoc studere. vt z pē exaltet ad rōez z sciat z intelligat. qz s̄m Egidii de roma in plogo suo sup elencoz. ab hūana natura de generat qui scire z intelligere nō affectat. est em̄ ignorātia mē cunctoz erroꝝ. vt dē i can. di. xvij. c. ignorantia. **O**portet ḡ filium hominis ab ignorātia ad scienciā z rōem exaltari vt cognoscat.

Paganorum vanitatem

Judeoz cecitatem.

Christianoz veritatē. **D**ico nāqz pꝛio pꝛōez pꝛsiderare paganoz vanitatē. **N**ā vanitas eorū pꝛ ex eo. qd nulla rōne. pbabili vel temptati one carnali peccauerunt pctō idolatrie. s̄ qz omnino euauerūt in sensibus suis. obscuratū est cor insipiens eoz. z idola coluerūt aliq̄ solem. lunā z alia sidera. aliqui ignez sic chal dei. **N**ā sic in quibusdā histo. scolaf. inuenitur chaldei ignem adorantes. ad hoc etiā alios cogebāt p modū istū. obtulerūt quibuscūqz negantib⁹ ignez z aliū deū colentibus pugnā. ita vt si deus eoz ab aliq̄ vinceret eius culturā admitterent. si vero ignis qui fuit deus eoz alioꝝ pꝛumeret idola. ipi ad ignez colendū se semp obligarent. **I**sto audito canopi in egipto qui idolū belli coluerūt. deposuerunt de capite idoli sui coronā aureā. z sup caput suū qdā vas testē posuerūt. et illud multis foraminibus pꝛforauerūt. z cū cera obturauerūt. **G**enerūt igit̄ chaldei ad illō idolū examinandū. posuerūt ignē z statim in foraminibus cera liquefacta descendit aqua et ignem extinxit. z sic pꝛualuerunt idola canopi cuiusdā ciuitatis egipti. z illi pmissi sūt deini

ceps idolis suis. Sic tali modo et multis vanis
 tanibus excecati dei rex non coluerunt. Unde
 sap. xiiij. Quia sunt omnes homines in quibus non
 subest scientia dei. et de his qui videntur bona
 non poterunt intelligere eum qui est. neque opibus
 attendentes ascendentes agnouerunt quod esset
 artifex. sed aut ignem. aut spiritum. aut aere. aut
 gratiam stellarum. aut nimiam aquam. aut solem. aut lu
 nam. rectores orbis terrarum deos putauerunt. in
 quibus verbis sapiens reprehendit fatuitatem
 gentium philosophorum. de eo quod non coguerunt
 deum esse mundi creatorem. Cum enim effectus dedu
 cantur in notitiam sine causa. et ipsi totaliter fuerunt oc
 cupati ad inuestigandum causas rerum in hoc culpa
 di sunt quod ad primam causam deuenire non potuerunt
 Sed qualiter est quod philosophi ad cogno
 scendum deum esse sufficientes non fuerunt cum nec
 christiani qui soli verius dei veri notitiam habent
 ad hoc sufficiant. Ad hoc dixit boetius. Estio
 quod deum esse non est per aliam rationem demonstratum
 hucusque nec deum esse creatorem mundi. sed qui
 cumque ad deum innocenter se habent. et rationem nat
 uralem exercent studendo. nec diuine gratie
 obicere prebent deus eis sufficienter sui concubabit
 notitiam. sic quod eis sufficiat ad salutem. Exempla
 de hoc habentur de cornelio cui missus est petrus
 de paulo cui missus est ananias. qui sic se dis
 posuerunt quod reuelationes et inspirationes de uno
 deo meruerunt habere. Et ideo dicitur quod sit culpa ho
 minis qui habet verum rationis. si nunquam eueniat quod no
 titiam de deo habeat. saltem quanta est necessa
 ria ad salutem. Dico secundo quod oportet per rationem
 considerare iudeorum cecitatem. Nam pagani vel
 gentiles lege nature viuentes secundum sensum satis
 mirabiliter errauerunt idolatrando. Infeliciter
 tamen iudei qui altius exaltati. ut homines videntes
 ratione et lege diuina directi errauerunt. auertentes
 se a vero deo et viuis ad idolatram et ficta
 et ad opera manuum suarum. Unde sap. xiiij. Infelices
 sunt et inter mortuos est spes illorum qui appel
 lauerunt deos opera manuum hominum aurum et argen
 tum etc. Et merito dicuntur infelices iudei
 idolatre. quod ut meretrice dicitur. Tres infelices in
 mundo dicimus esse. Infelix qui pauca sapit
 spernitque doceri. Infelix qui multa sapit sp
 nitque docere. Infelix qui recta docet operatur
 que inique. Et oibus istis modis. iudei idola
 tre infelices fuerunt. Primo quidem quia cum
 pauca saperent de deo spernerunt deum per illa
 inuestigare. et sic se et suos docere. Item quod cum

multa recta docerent de lege. legem tamen non se
 quebantur inique idola muta adorando. Unde
 co tertio quod oportet exaltari filium hominis per rationem ad
 veritatem christianorum. Non enim sufficit christiano sta
 re cum paganis in sensibilibus. nec cum iudeis in le
 gibus. sed oportet eum super sensus et leges in ado
 ratione sua exaltari. ut imaginem quod ipse vene
 rat non ut pulchrum. preciosum. aureum vel argen
 teum. et homini honoret. sed per rationem imaginata
 et figurata consideret. ad que istum honorem re
 ferat. Unde adoratio et honor qui cruci ex
 hibetur non refertur ad ipsam crucem in se. sed in pas
 sionem in ipsa significatam cuius ipsa signum
 existit. a qua tota sanctitatem assumpsit que
 admodum adoratio imaginis. b. virginis. non
 ad materiam illam. sed ad figuram quam signat refer
 tur secundum quod honor sibi exhibitus ad ipsum qui
 est ex ipsa incarnatus reducitur. Sed etiam istius
 modum ista certamina sanctorum in picturis depicta
 honoranda sunt quantum ad formam dinem et zelum
 virtutis eorum ad gloriam dei. et illa debet esse intentio
 adorantis. alias idolum ut paganus adoraret et
 peccaret mortaliter. Sed cur ecclesia admittit
 adorationem imaginum cum tamen de hoc prohibet
 at in lege. Exo. xx. in primo mandato dicitur. Non
 facies tibi imaginem vel sculptam similitudinem. si quod
 prohibetur est imaginem fieri. multo magis ado
 rare. Dicit doctor bonauen. in. iij. suo super magi
 strum. di. ix. Quod imaginum introductio in eccle
 sia non fuit absque rationabili causa. Primo propter tur
 ditatem simplicium ut simplices qui nesciunt
 scripturas legere. in huiusmodi picturis tan
 quam in scripturis aptius possint facta nostre fidei
 legere. quod homini imagines sunt leu laicorum. ut di
 citur de co. di. iij. platini. Secundo propter tardita
 tem affectuum. scilicet ut homines qui non excitantur ad
 deuotionem in his que pro nobis christus gessit.
 dum ipsa aure percipiunt. saltem excitentur dum eas
 deum in figuris et picturis tanquam presentia. oculis
 corporeis cernunt. plus enim excitat affectus non
 per ea que videt. quam per ea que audit. unde orator
 benignus irritant aures dimissa per aures. quam quam
 oculis subiecta fidelibus. et que ipse sibi tra
 dit spectator. Tertio propter memorie labilita
 tem. quod ea que audiunt solum facilius obliuioni
 traduntur quam ea que videntur. Nam frequenter verifi
 cat illud in multis quod dicitur. quod intrat per aurem
 vana erit per aliam. propterea non est super presto
 que beneficia nobis prestita ad memoriam reducat per
 verba. ideo dispensatione dei ordinatum est. ut

imagines fierent precipue in ecclis. vt vident
tes eas recordent de bñficijs impensis. ⁊ san
ctorū opoz ⁊ virtutū. Pro cuius cōfirmatiōe
narrat damas. duo. Primum q̄ q̄dā histo. re
fert q̄ dñs n̄ abagaro regi. qui p̄ pictorē mi
lit imaginem dñi figurare qui p̄pter faciei ei⁹
chorulcatiōem ipedit⁹ vestimentū p̄p̄riū faci
ei diuine sup̄ponens. in vestimento illo sui
ip̄ius imaginē absterfisse ⁊ ita cupienti abag
garo misisse. Et itez accepim⁹ lucā euāg. de
p̄nxisse dñm ⁊ m̄em ei⁹. Et sic p̄z q̄ nō sunt
adinueniēdes sed sūt diuine traditiōes ⁊ apli
ce sanctiōes. Ad arg. dñm. q̄ p̄hibitiū fuit p̄
eo tpe in q̄ de naturā hūanā nōdū assumpfit
tūc effi de⁹ cū oīno sp̄s eēt infigurabilis erat
⁊ iō ip̄m sic figurare. error erat ⁊ impietas. vñ
damas. qz de⁹ p̄pter viscera misericōdie sue fact⁹
ē hō. et cū hoibus p̄uersat⁹ est. mira cula fec.
passus est. crucifixus ē. hec ad memoriā ho
minū scripta sūt. ⁊ ad n̄am doctrinā. qz vero
nō om̄s noscunt l̄as. neqz lectioni vacāt. pa
tres decreuerūt velut quosdā triūphos ima
ginibus describere ad felicē memoriā. **S**
cur nō adoram⁹ hoīem qui rep̄ntat imaginē
dei vel alias res viuētes. vt lapides ligna q̄
ducūt nos in deū p̄estigū trinitatis. Dñm
q̄ res nō adorāt rōe nobilitatis quā in se hz.
sed rōne nobilitatis quā signat. Et si quedaz
sunt q̄ nos inducūt p̄ imaginē vel vestigiū in
deū. qz tñ principaliter nō sūt instituta ad hu
iūsmōi rep̄ntatiōes. sic imagines ⁊ picture iō
talia nō adoram⁹. Cum ergo exaltaueritis fi
lium hominis. per rōnez cognoscetis omnia.

Seria terna post Reminiscere.

Sper cathedrā

moisi sederunt scribe ⁊ pharisei.

Dia igit̄ q̄ dixerint vobis facite

fm̄ vero opa eoz nolite facere. **M**atth. xxiij

Philosoph⁹ dicit. vi. de aīalibus. qz ca
put est subliozis ⁊ prioris sanguinis p̄re ce
teris mēbris vniuersis. **Q**ñ igit̄ caput ex i
pulsione sanguinis egrotat cetera mēbra do
lent. Sic capita tā sp̄alia q̄z secularia q̄ hñt
subditos regere. dñt eē priozes ⁊ sanctiores
vite ⁊ exemplaris. **C**ui⁹ rō est. qz sicut caput
modico impulsu alia mēbra p̄trbat. sic pla
tus suo malo exemplo multos trahit ad infe
ros. di. xl. **S**i papa. **Q**ñ gr̄a. in quodaz appa
ratu iuris. **T**alis nāqz in ordine vita sit abba

nis. vt in omni p̄ cunctis subditis semp polle
at sanctitate. **T**alib⁹ igit̄ platis in verbis et
factis ē obediendū. scādaloſis aut̄ vt sūt scri
be ⁊ pharisei in verbis tm̄ ⁊ nō factis. sic dñs
dicit in verbis p̄missis. **Q**uerit̄ an subdi
ti teneant̄ suis sup̄ioribus in oibus obedire.
Pico sine argu. cū doctorib⁹ qz virtus ⁊ effi
cacia p̄cepti est. qz subditis d̄ necessitate obe
diat p̄cepto sup̄ioris vel plati. als peccat mor
raliter vt habet. xi. q. iij. si aut̄. **H**oc aut̄ intel
ligendū quoniam sc̄qz platus p̄cipit licitū s̄z
deū ⁊ fm̄ officii qd̄ principaliter d̄z exercere
circa correcciōem ⁊ salutē animaz. **S**i autez
aliquid p̄cipet qd̄ eēt s̄ deū ⁊ salutem anime
nullo mō esset obediendū. **Q**z vt d̄ act. v
⁊ extra de ma. ⁊ obe. cū in ecclis. **O**bedi
re deo magis oportet q̄z hoibus. **E**xemplum
hui⁹ habem⁹. i. mach. ij. vbi d̄ qz antiochus
rex misit libros p̄ nuncios in b̄rlm. ⁊ in om̄s
ciuitates iude. vt sequerent̄ leges gentium ⁊
p̄hiberent olocausta ⁊ sacrificia fieri in tēplo
dei. ⁊ p̄hiberent celebrare sabbatū ⁊ dies so
lennes ⁊ coinquinari sancta. ⁊ sc̄m p̄lm isrl̄
⁊ iussit edificare aras ⁊ templa ⁊ idola ⁊ coin
quinari animas eoz in om̄ib⁹ iudicijs. ⁊ q̄
cunqz nō facerent morerent̄. **I**n quib⁹ tamē
matathias obedire noluit dicens. **E**t si om̄s
gentes obediūt regi antiocho vt discedat vn⁹
quisqz a seruitute legis p̄m suoz. ⁊ assentiāt
mandatis ei⁹ ego ⁊ filij mei ⁊ fies obediem⁹
legi p̄m n̄oz. **S**ilte ⁊ sancti fecerūt qui añqz
p̄ceptis principū obediunt adorādo idola.
mortem sustinuerūt. **S**ic qñ plati p̄cipit hoc
qd̄ est s̄ salutez animaz ⁊ s̄ deū. sic frequēter
fit. subdit⁹ nō d̄z obedire imo pon⁹ mortem
eligere q̄z in illo obedire. **I**licita em̄ nō obli
gāt. vt habet̄ insti. de ma. prin. **I**llud d̄ ibi
illud quoqz obligatoriū non est qd̄ s̄ bonos
mores est. ⁊ q̄ vt d̄. i. reg. xxiij. **A**d p̄ceptum
saul serui eius noluerūt occidere. lxxxv. sacer
dotes in nobe. que erat ciuitas sacerdotū. qz
in hoc nō habuerūt rōnabilem cām occidēdi
Sed q̄ est cā rōnabilis. vt aliquis excuset̄
ab obedientia pōt dici vt habet̄ extra de re
scriptis si qñ. p̄pter capitales inimicitias pau
p̄tatez. infirmitatez. debilitatē. vel qz sine scā
dalo. vel magno p̄ano. vel incōmodo exequi
nō pōt qd̄ iniūgīt. si subdit⁹ habet h̄mōi cām
nō obediendi. eā tñ significare ⁊ exponere d̄z
būiliter sup̄iori p̄cipiēti si pōt. si aut̄ nō pōt